

**Govor predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine, dr. Denisa Bećirovića na Konferenciji povodom
obilježavanja Dana ljudskih prava
Sarajevo, 9. decembar 2011. godine**

Dame i gospodo,

Poštovani gosti,

Zadovoljstvo mi je pozdraviti vas u najvišem zakonodavnom i ustavotvornom organu države Bosne i Hercegovine, na Međunarodni dan ljudskih prava. Zahvaljujem vam se što ste se odazvali našem pozivu, kao i na činjenici da ćete svojom riječju i znanjem aktuelizirati problematiku poštivanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini. Zahvaljujem se i organizatoru na uloženom trudu za uspješno organiziranje ovog skupa.

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je, nesumnjivo, jedno od centralnih mjesta na kojima treba razgovarati o ustavnom i zakonodavnom okviru u oblasti ljudskih prava, kao i o poštivanju navedenih normi u praksi. Očekujem da ovaj skup pošalje i domaćoj javnosti poruke o važnosti unapređenja ljudskih prava, kao jednog od elementarnih stubova savremene demokratije i života uopće.

Zaštita i ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda temelj su svakog modernog društva i države. Nema sumnje da su demokratija, u najširem smislu riječi, na jednoj strani, i ostvarenje i zaštita ljudskih prava i sloboda, na drugoj, temelj pravne države, ne samo u njenom formalnom, već i u njenom materijalnom i aksiološkom značenju. Demokratija, kao takva, dakle, ne samo kao oblik političkog poretka, već i kao osnovni princip moderne države uopće, podrazumijeva, tj. uključuje ovu zaštitu. Demokratsko društvo izgrađuje se, između ostalog, ili, pak, na prvom mjestu, ostvarenjem i zaštitom ljudskih prava i osnovnih sloboda. Isto tako, ostvarenje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda predstavljaju perspektivu za realizaciju demokratije, kao vrhovnog principa pravne države. U tom smislu, ove dvije pravne kategorije, ali i dva principa, nerazdvojni su. Ako vladavina prava, u sadržajnom smislu, podrazumijeva zaštitu i ostvarenje osnovnih ljudskih prava i sloboda, logično je da bez nje ne može ni biti riječi o demokratskoj državi koja počiva na vladavini prava, tj. pravnoj državi. U Bosni i Hercegovini je to, s obzirom na

protekla ratna zbivanja i njen težak put da se nađe u porodici evropskih država, posebno značajno.

U Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini, Dejtonskom mirovnom sporazumu, dato je posebno mjesto zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Tako se i u samom Ustavu Bosne i Hercegovine, u Aneksu IV. Dejtonskog mirovnog sporazuma, počevši od Preambule, u kojoj se njegovi potpisnici pozivaju na poštivanje Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i drugih instrumenata za zaštitu ljudskih prava, do posebnog poglavlja, člana II. Ustava, u kojem su jasno nabrojana najvažnija ljudska prava i osnovne slobode, i, što je posebno značajno, kojim se daje supremacija Evropske konvencije o ljudskim pravima nad domaćim zakonodavstvom. U tom smislu se izgradnja standarda ljudskih prava i osnovnih sloboda, prema već uspostavljenim principima u navedenim i drugim međunarodnim dokumentima, javlja kao nužna pretpostavka razvoja demokratije i vladavine prava u Bosni i Hercegovini.

Danas, 10. decembra, ljudi i države širom svijeta obilježavaju donošenje Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (1948). Ovog važnog datuma u modernoj historiji nacije svijeta okupile su se da pokušaju jednom zauvijek zakopati posljedice genocida koji je pokrenut tokom Drugog svjetskog rata. Donošenje Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima jedno je od prvih značajnih dostignuća Ujedinjenih naroda kojim su osigurane osnovne filozofske pretpostavke za mnoge pravno obavezujuće međunarodne dokumente koji su uslijedili. Generalna skupština Ujedinjenih naroda proglasila je Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima zajedničkim standardom dostignuća za sve ljude i nacije.

Organizacije i pojedinci koriste Dan ljudskih prava kao priliku da obilježe potpisivanje ovog historijskog dokumenta kao i da promoviraju principe koje Deklaracija sadrži. Prema mišljenju bivše visoke komesarke za ljudska prava Meri Robinson, Dan ljudskih prava predstavlja „priliku da se pokaže da principi Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima nisu samo teoretski ili apstraktni.“

Obilježavanje Dana ljudskih prava bez spominjanja najpoznatijih boraca za ljudska prava bilo bi nepotpuno. Zato se na današnji dan treba podsjetiti na imena poput Nelsona Mandele, Mahatme Gandhija, Martina Luthera Kinga.... Svi oni su bili i ostali vječna inspiracija u borbi za poštenije i pravednije odnose među ljudima. Nove generacije treba učiti vrijednostima i idealima za koje su se borili spomenuti i

brojni drugi borci za ljudska prava, a ne politikama osuđenih i optuženih ratnih zločinaca.

Mi živimo u zemlji u kojoj još uvijek postoji disproporcija između proklamiranih ljudskih prava i stvarnosti. Zbog toga je upravo danas i s ovog mjesta važno pozvati sve dobronamjerne ljude da daju svoj doprinos u izlasku iz mračne doline nacionalnih i vjerskih podjela. Umjesto toga, treba da krenemo svijetlim putem tolerancije, pravednosti i ravnopravnosti za sve nacije i vjere u našoj državi. Vrijeme je da se naši građani i narodi iz močvare nacionalističkih podjela izdignu i priključe zajednici svih evropskih naroda. Vrijeme je da se svi zajedno izborimo da pravednost i solidarnost postanu stvarnost za sve građane Bosne i Hercegovine.

Neće biti istinskog mira u Bosni i Hercegovini dok svi narodi i građani ne budu uživali jednaka ljudska i građanska prava. Borbu za ljudska prava moramo voditi dostojanstveno i disciplinirano. Ne smijemo dopustiti da naš stvaralački protest potone pred nepravdom. Nikako ne možemo biti zadovoljni dok god je bilo kome u našoj zemlji oduzeta sloboda i dostojanstvo. Nikako ne možemo biti zadovoljni dok god nam djeca idu u „dvije škole pod jednim krovom“.

Danas posebno treba naglasiti važnost očuvanja mira u Bosni i Hercegovini. Mir nije sve, ali bez mira nema ništa. Dejtonski sporazum donio je mir i potvrdio još jednom da je podjela Bosne i Hercegovine nemoguća. Genocid u Srebrenici, stotine hiljada ubijenih i milioni protjeranih iz svojih domova treba da budu opomena da se takvo zlo više nikada i nikome ne ponovi. Nažalost, zločinačka ideja i projekat o uništenju bosanskohercegovačke države još uvijek nisu mrtvi. Još uvijek postoje političari koji govore o secesiji pojedinih dijelova Bosne i Hercegovine. Zbog toga danas treba jasno naglasiti da je svaka priča o secesiji bilo kojeg pedlja bosanskohercegovačke teritorije put u ugrožavanje ne dejtonskog ustava, već dejtonskog mirovnog procesa.

Međutim, unatoč prijetnjama i teškoćama i današnjice i sutrašnjice, mi smo odlučni da branimo i Bosnu i Hercegovinu i mir. Dobri ljudi u našoj državi imaju san. To je san koji je duboko ukorijenjen u evropskom snu. Imamo san da će se jednoga dana bosanskohercegovački građani i narodi izdići iznad etnonacionalističkog bezumlja i da će živjeti po pravom kedu „da su svi ljudi stvoreni jednakima“. Imamo san da će sva djeca u ovoj zemlji jednoga dana živjeti u društvu u kojem se niko

prema njima neće ponašati ovako ili onako zbog njihove nacije ili vjere, nego da će biti tretirani onako kako to oni svojim karakterom i radom zaslužuju. To je san za koji se vrijedi boriti. Pozitivni snovi su mnogo bolji nego mirenje s nesretnom realnošću. Samo s pozitivnim mislima i humanističkim ciljevima bit ćemo sposobni da disharmoniju političkih stavova pretvorimo u skladnost naših različitosti. (kraj)